ଆୟ-କର ଆୟୁକ୍ତ, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ବନାମ

କୁଓ୍ୱର ତ୍ରିବିକ୍ରମ ନାରେନ ସିଂହ

ଏପ୍ରିଲ 9,1965

[କେ. ସୁବ୍ବା ରାଓ, ଜେ. ସି. ଶାହା ଏବଂ ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922 (11/1922), ଧାରା 2 (1) (a) ଏବଂ 4 (3) (viii)-କୃଷି ଆୟ-ପ୍ରକୃତି ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଜଣେ ହିନ୍ଦୁ ଅବିଭକ୍ତ ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ଜଣେ ଜାଗୀରଦାରଙ୍କ ବଂଶଧର ଥିଲେ । 1837 ମସିହାରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ଏବଂ ତତ୍କାଳୀନ ଜାଗୀରଦାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲାର ଜାଗୀରଦାର ଏବଂ ଜମିନଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ବିବାଦର ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସରକାର ଜାଗୀରଦାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ ଅବସର ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଜାଗୀରର ରାଜସ୍ୱର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଆଧାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଜାଗୀରରୁ ସଂଗ୍ରହିତ ରାଶି ଜମିନଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ସରକାରଙ୍କୁ ଦେୟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଜାଗୀରଦାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଆଉ ଜାଗୀରର ମାଲିକ ହେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କେବଳ ଅବସର ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେଲେ ।

ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଭତ୍ତାକୁ ତାଙ୍କ ନିୟମିତ ଆୟର ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ ଆକଳନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922ର ଧାରା 4 (3) (viii) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଆୟ ଥିଲା ।

ଆବେଦନରେ, ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସପକ୍ଷରେ ଏହି ଆଧାରରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ, , ଯେ 1837

ର ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଧିକାର ହେଉଛି ସମୁଦାୟ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହରେ ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଅଂଶ ପ୍ରତି ଅଧିକାର ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଜାଗୀରଦାରଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଭିନ୍ନ ଥିଲା । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଗଲା ଯେ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ଏକ ବୃହତ ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା, ଯାହା ଜାଗୀରଦାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଜାଗୀର ଜମିର ମାଲିକାନାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିବା ହେତୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା : (i) 1837 ର ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ଜମି ଉପରେ କିମ୍ବା ଏହାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ଉପରେ କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ ନଥିଲା ।

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ କୁନୱାର ଶ୍ରୀ ତ୍ରିବିକ୍ରମ ନାରେନ ସିଂହ, [1962]3.S.C.R. 213 ମାମଲାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଗଲା ।

ଯେହେତୁ ଏହି ମାମଲାରେ ଆୟର ଉତ୍ସ ଥିଲା 1837 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ତେଣୁ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (1) (a) ର କୃଷି ଆୟର ସଜ୍ଞାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ଆୟ ଜମିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଧରି ନିଆଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଆୟ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଭିନ୍ନ ଥିଲା ତେବେ ମଧ୍ୟ ଆୟର ଉତ୍ସ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଜମି ନୁହେଁ ।

ମହାରାଜକୁମାର ଗୋପାଳ ସରନ ନାରେନ ସିଂହ, ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା,* 3 I.T.R. 237, *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା* ବନାମ *ରାଜା ବାହାଦୂର କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 16 I.T.R. 325, *ଶ୍ରୀମତୀ ବାଚା ଏଫ୍. ଗୁଜଦାର* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବମ୍ବେ* 27, I.T.R. 1, *ମହାରାଜାଧିରାଜ ସାର୍ କାମେଶ୍ୱର ସିଂହ,* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ,* 41 I.T.R. 169, ମାମଲାଗୁଡିକୁ ଅନୁସରଣ କରାଗଲା ।

(ii) ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ଏକ ବୃହତ ପୁଞ୍ଜି ନଥିଲା, ବରଂ ତାହା ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଥିଲା, ତେଣୁ ଯାହା କର ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ।

ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଭୂ ସମ୍ପତ୍ତି ମାଲିକ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ବାର୍ଷିକୀ ପାଇଁ ଏକ ବୃହତ ପୁଞ୍ଜି ସମ୍ପତ୍ତି ବିନିମୟ କରନ୍ତି, ଏହା ସାଧାରଣତଃ ତାଙ୍କ ଉପରେ କର ଯୋଗ୍ୟ । ସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ହେବ ଯଦି ସେ

କିସ୍ତିରେ ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା ବୃହତ ପୁଞ୍ଜି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବିନିମୟ କରନ୍ତି । ଏହିପରି କିସ୍ତି ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ, ତାହା ଆୟ ଭାବେ କର ଯୋଗ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ନଥିଲା ଯେ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ଏହି ପ୍ରକାରର ଏକ କିସ୍ତି ଥିଲା ।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ରାଜସ୍ୱ ଆୟୁକ୍ତ ବନାମ ୱେସଲିଆନ ଏବଂ ଜେନେରାଲ ଆସ୍ୟୁରାନ୍ସ ସୋସାଇଟି, 30 T.C. 11 ଏବଂ ପେରିନ *ବନାମ ଡିକସନ 14* T.C. 608, ସୂଚିତ କରାଗଲା ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 68/1964 ।

ଆୟକର ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 307/1957 ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଜୁଲାଇ 27,1959 ର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରୀରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଏସ୍. ଭି. ଗୁପ୍ତେ, ଆର୍. ଗଣପତି *ଆୟାର ଏବଂ ଆର୍.* ଏନ୍. ସଚଥେ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ *ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଏସ୍.* ପି. ବର୍ମା ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିକ୍ରିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଏହି ଆବେଦନ, ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଏକ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ରକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 66A(2) (ଏହା ପରେ ଏହା ଅଧିନିୟମ ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହାକୁ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନକାରାତ୍ମକ ଭାବରେ ଦେଇ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି । ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି

> " ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ର ଉପଧାରା 3 ର ଖଣ୍ଡ (viii) ର ସଠିକ୍ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ପୂର୍ବ ଆକଳନ ବର୍ଷ ଯଥା 1949-50 ରେ ଭଡା ହିସାବରେ, କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା 36,396/- ଟଙ୍କା, ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ହିସାବରେ କର ଯୋଗ୍ୟ କି ? ”

ମାମଲାର ବିବୃତିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା : କରଦାତା ହେଉଛନ୍ତି ଏକ ହିନ୍ଦୁ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ତ୍ରିବିକ୍ରମ ନାରେନ୍ ସିଂହ, ଯିଏକି ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଔସନ ସିଂହଙ୍କ ବଂଶଧର, ଯିଏକି ବନାରସ ଜିଲ୍ଲାର ଔସନଗଞ୍ଜ ରାଜ୍ୟର ମୂଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଏବଂ ମାଲିକ ଥିଲେ I ବନାରସ ଜିଲ୍ଲା ପୂର୍ବରୁ ଅୱଧ ଅଞ୍ଚଳର ଏକ ଅଂଶ ଥିଲା I 1775 ମସିହାରେ କିମ୍ବା ଏହାର ପାଖାପାଖି, ଇଷ୍ଟ ଇଣ୍ଡିଆ କମ୍ପାନୀ, ନବାବ ଅସଫୁଦ୍ଦୌଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଚୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବନାରସ ପ୍ରଦେଶକୁ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା I ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ରାଜା ଚେତ ସିଂହଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଏକ ସନଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯିଏକି ପ୍ରତି ବଦଳରେ ସୟିଦପୁର ଏବଂ ଭିତେରୀ ପରଗଣାର ଜାଗୀରକୁ ବାବୁ ଔସନ ସିଂହଙ୍କୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ I ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ 1796 ମସିହାରେ ବାବୁ ଔସନ ସିଂହ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାର ଜମିନଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ବିବାଦ ଉପୁଜିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ମାମଲାଟି ବନାରସର କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଲିକତାର ରାଜସ୍ୱ ପରିଷଦକୁ ପଠାଇ ଦିଆଗଲା I ଜାଗୀରଦାର ଏବଂ ଜମିନଦାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଶେଷରେ 1837 ରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ଏବଂ ତତ୍କାଳୀନ ଜାଗୀରଦାର ହର ନାରେନ ସିଂହଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହେଲା ଯେଉଁଥିରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର 36, 322/8/ ଟଙ୍କାର ଏକ ଅବସର ଭତ୍ତା ବାବୁ ହର ନାରେନ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ I ଏହି ପେନସନର ପରିମାଣ ଜାଗୀରର ରାଜସ୍ୱର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଆଧାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା I ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଜାଗୀରର କିମ୍ବା ଜମି ସଂଗ୍ରହରୁ ରାଜସ୍ୱ ଜମିନଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ସରକାରଙ୍କୁ ଦେୟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଅବସର ଭତ୍ତା ମଞ୍ଜୁର କରିବା ଦ୍ୱାରା, ବାବୁ ହର୍ ନାରେନ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଆଉ ପରଗଣା କିମ୍ବା ଜାଗୀରର ମାଲିକ ହୋଇ ରହିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କେବଳ ଅବସର ଭତ୍ତା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେଲେ I ଯେଉଁ ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ଅବସର ଭତ୍ତାର ପରିମାଣ 36, 322/8/ ଟଙ୍କାରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା - ତାହା ତାରିଖ 7 ଜୁଲାଇ, 1837 ର ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସଦର ରାଜସ୍ୱ ପରିଷଦ, ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ପ୍ରଦେଶ ଆହ୍ଲାବାଦର ସଚିବ ଏଚ୍. ଏଲିଅଟ୍ ଏସ୍କ୍ୱାର୍ଙ୍କ ଠାରୁ ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ପ୍ରଦେଶର ଲିଉଟେନାଣ୍ଟ ଗଭର୍ଣ୍ଣରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରତ ସଚିବ ଥମ୍ପସନ୍ ଏସ୍କ୍ୱାର୍ ଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା I

ବାବୁ ହର ନାରେନ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ସରକାର ପ୍ରତିବର୍ଷ ନିୟମିତ ଭାବେ ଅବସର ଭତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ I ଆକଳନ ବର୍ଷର ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଯଥା ବର୍ଷ 1949-50 ରେ,

କରଦାତା ଙ୍କୁ 36, 396/ ଟଙ୍କା ଉପରୋକ୍ତ ଅବସର ଭତ୍ତା ହିସାବରେ ମିଳିଥିଲା । କରଦାତାଙ୍କ ଆପତ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆୟ କର ଅଧିକାରୀ ଧରିନେଲେ ଯେ ଏହା ଥିଲା କରଦାତାଙ୍କ ନିୟମିତ ବାର୍ଷିକ ଆୟ ଏବଂ ଏହା କୃଷି ଆୟ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ "ବାସ୍ତବରେ ଏହି ଆୟ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ବୈଧାନିକ ଅନୁଗ୍ରହରୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଏବଂ ଯଦିଓ ସରକାର ଏହାକୁ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଫେରାଇ ନେଇଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ସହ ଜମି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା, ମଲିକାନାର ବଂଶାନୁକ୍ରମରେ ଉକ୍ତ ଜମିକ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରରେ ଦେଖାଯାଏ, ଏହାର ତୁରନ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଉତ୍ସ ହେଉଛି ଏହାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ବୈଧାନିକ ଅନୁଗ୍ରହ, ଏବଂ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ* ବନାମ *ରାଜା ବାହାଦୁର କାମାକ୍ଷା ନାରେନ ସିଂହ (1)* ମାମଲାରେ ଦର୍ଶାଇଯାଇଥିବା ଭଳି ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଜମି ନୁହେଁ ।

"କରଦାତା ଆବେଦନ ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କଲେ, ଯିଏ ଧରିନେଲେ ଯେ "ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଗାଜିପୁର ଜିଲ୍ଲାର ତହସିଲ, ସୟଦପୁରର ଜମି ରାଜସ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କଥିତ ଭାବେ ପ୍ରାପ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଏବଂ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ନଗଦ ଅନୁଦାନ, ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 2 (1) ଅନୁଯାୟୀ କୃଷି ଆୟର ସଂଜ୍ଞା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।"

ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଆୟକର ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଆବେଦନ କଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଧରି ନେଲେ ଯେ 36, 396/- ଟଙ୍କା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କର ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା କାରଣ ଉକ୍ତ ଆୟ କୃଷି ଆୟ ନଥିଲା "ଯଦିଓ ଭଡ଼ା ସଂଗ୍ରହ କିମ୍ବା ଜମିର ପରିମାଣକୁ ଅବସର ଭତ୍ତାର ନଗଦ ଉତ୍ସ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଜାଗିରଦାରଙ୍କ ମାଲିକାନା ଅଧିକାରକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପେନସନର ଉତ୍ସ ଏକ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଆୟର ତୁରନ୍ତ ଉତ୍ସ ଜମି କିମ୍ବା ଜମିରୁ ଭଡ଼ା ସଂଗ୍ରହ ନଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏହା ଧରି ରଖିବା କଷ୍ଟକର ଯେ କରଦାତା ଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ 4 (3) (viii) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ କୃଷି ଆୟ ଥିଲା ।"

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧରି ନେଲେ ଯେ ଜୁଲାଇ 7,1837ର ଚିଠିର ପରିଭାଷାରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ତାହା ତହସିଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଖର୍ଚ୍ଚକୁ କାଟିବା ପରେ

(1) (1948) 16 I. T. R. 325

ସମୁଦାୟ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଅଂଶର ଅଧିକାର ଥିଲା । ଏହା ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଯେ ବାବୁ ହର ନାରେନ ସିଂହଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଯେଉଁ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ପାଇଥିଲେ, ତାହା ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଥିଲା । ଏହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ "ଚିଠିର ପରିଭାଷା ଏବଂ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଏହି ଆଚରଣ କେବଳ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ନେଇପାରିବ ଯେ, 1837 ମସିହା ଜୁଲାଇ 7 ତାରିଖର ଚିଠିରେ ଥିବା ଏହି ବୁଝାମଣା ଦ୍ୱାରା, ବାବୁ ହର ନାରେନ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା କେବଳ ସେହି ଆଧାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ, ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ନଥିଲା ।" ତଦନୁସାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ନକାରାତ୍ମକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଯୁକ୍ତି ବାଢିଲେ ଯେ ଜୁଲାଇ 7,1837 ତାରିଖର ଚିଠିର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ, ଜମି ରାଜସ୍ୱର କୌଣସି ଅଧିକାର, କରଦାତା ଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସେ *ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *କୁୱର ଶ୍ରୀ ତ୍ରିବିକ୍ରମ ନାରେନ ସିଂହଙ୍କ (1)* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲେ । ସେହି ମାମଲା ଆହ୍ଲାବାଦ ସ୍ଥିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଉତ୍ତରଦାତା ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା *ପରମାଦେଶ ଆବେଦନରୁ* ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟକୁ " ଅବସର ଭତ୍ତା, ଭତ୍ତା କିମ୍ବା ମାଲିକାନା" ର ତାଙ୍କର ନିୟମିତ ଦେୟର ଅଧିକାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନକରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ପରଗଣା "ସୟଦପୁର ଭେଟ୍ରୀ" ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହର ନାରେନ ସିଂହଙ୍କ ବଂଶାନୁଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ବଦଳରେ ଦେୟ ଏବଂ ବକେୟା ଥିବା "ଅବସର ଭତ୍ତା, ଭତ୍ତା କିମ୍ବା ମାଲିକାନା" ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଏକ ଆଦେଶ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ 1837 ମସିହା ଜୁଲାଇ 7 ତାରିଖର ସେହି ସମାନ ଚିଠିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଜମି କିମ୍ବା କୌଣସି ଜମି ରାଜସ୍ୱ ଉପରେ କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ କରିନଥିଲେ । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତରଫରୁ ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖି ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ :

> " ଯେହେତୁ ବାର୍ଷିକ ଭତ୍ତା ମହଲର ସମୁଦାୟ ରାଜସ୍ୱର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ସହିତ ସମାନ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ଅଧିକାର ଜମି କିମ୍ବା ଜମି ରାଜସ୍ୱରେ ସୁଧ ହାସଲ କରିବା ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ସମଗ୍ର ଜମି ରାଜସ୍ୱ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବାର ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସଂଗ୍ରହରେ ହର ନାରେନ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କ

(1) [1962] 3 S. C. R. 213.

ବଂଶଧରମାନଙ୍କର କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ କିମ୍ବା ଦାୟିତ୍ୱ ନଥିଲା । ଜମିର ଅଧିକାର ଏବଂ ଏହାର ରାଜସ୍ୱ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାର ବିଚାର ସ୍ୱରୂପ, ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନଙ୍କୁ 30,612-13-0 ଟଙ୍କାର ଭତ୍ତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ଭତ୍ତା ଏକ ଅର୍ଥରେ ଜମି ଉପରେ ଆକଳନ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ରାଜସ୍ୱ ସହିତ ଜଡିତ ଥିଲା, ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ଜମି ରାଜସ୍ୱର ପ୍ରତିଶତ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା; କିନ୍ତୁ ଏହି ପ୍ରତିଶତ କେବଳ ଏକ ମାପ ଥିଲା, ଏବଂ ଅଧିକାରର ଉତ୍ସକୁ ସୂଚିତ କରିଥିଲା ଯାହା ବଦଳରେ ଭତ୍ତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । "

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏ. ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହାର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଜୁଲାଇ 7,1837 ର ଚିଠିଟି ସଂଗ୍ରହଗୁଡିକୁ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ଆମେ ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିରେ ସହମତ ହୋଇପାରିଲୁ ନାହିଁ । ଆମେ *ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *କୁନୱାର ଶ୍ରୀ ତ୍ରିବିକ୍ରମ ନାରେନ ସିଂହଙ୍କ (1)* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସମ୍ମାନର ସହ ଗ୍ରହଣ କଲୁ ଏବଂ ଧରି ନେଲୁ ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଜମି କିମ୍ବା ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦେୟ ହେଉଥିବା ଜମି ରାଜସ୍ୱରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ ନଥିଲା ।

ଯଦି ଏହା ହିଁ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ତେବେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ଅବସର ଭତ୍ତା କିମ୍ବା ଭତ୍ତା ହେଉଛି କୃଷି ଆୟ କି ନୁହେଁ । 'କୃଷି ଆୟ' କୁ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 ରେ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି ଯାହା ନିମ୍ନ ମତେ ଦିଆଗଲା :

" (1) " "କୃଷି ଆୟ" ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି -

(କ) ଜମିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କୌଣସି ଭଡ଼ା କିମ୍ବା ରାଜସ୍ୱ ଯାହା ସ୍ଥାନୀୟ ହାର ଅନୁଯାୟୀ ଏହିପରି କୃଷି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ଏବଂ ବ୍ରିଟିଶ ଭାରତରେ ଜମି ରାଜସ୍ୱ ପାଇଁ ଆକଳନ କରାଯାଏ କିମ୍ବା ସ୍ରାମାଙ୍କର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆକଳନ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ : ...... ' "

ମହାରାଜକୁମାର ଗୋପାଳ ସରନ ନାରେନ ସିଂହ ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା (2)* ମାମଲାରେ ସତ୍ୟତା ଏହା ଥିଲା ଯେ କର କରଦାତା ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ନିମିତ୍ତ ଏହା ବିଚାର ଥିଲା ଯେ,

(1) [1962] 3 S. C. R. 213.
(2) 3 I. T. R. 237

କରଦାତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ ବାର୍ଷିକ 2,40,000 ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ରାଜକୀୟ ପରିଷଦ ଧରି ନେଲେ ଯେ ଏହି "ବାର୍ଷିକ ଅନୁଦାନ" କୃଷିଆୟ ନଥିଲା କାରଣ ଏହା ଜମିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଭଡା କିମ୍ବା ରାଜସ୍ୱ ନଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହା ଏକ ଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଅଧୀନରେ ଦିଆଯିବାକୁ ଥିବା ରାଶି ଥିଲା ଯାହାର ସମ୍ପାଦନ ଜମି ଉପରେ ରାଶି ଲାଗୁ କରି ସୁରକ୍ଷିତ କରାଗଲା । "

ରାଜକୀୟ ପରିଷଦ, *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା* ବନାମ *ରାଜା ବାହାଦୂର କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ([1]) ମାମଲାରେ, 'ଉଦ୍ଭୂତ'* ଶବ୍ଦକୁ ନିମ୍ନମତେ ଅର୍ଥ କଲେ :

"ଉଦ୍ଭୂତ" ଶବ୍ଦଟି କଳାର ଏକ ଶବ୍ଦ ନୁହେଁ । ସଂଜ୍ଞାରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରକୃତରେ ଉତ୍ପାଦର ବଂଶନୁକ୍ରମ ବିଷୟରେ ତଦନ୍ତ ଦାବି କରେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଉତ୍ସ ମିଳିବା ମାତ୍ରେ ତଦନ୍ତ ବନ୍ଦ ହେବା ଉଚିତ । ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଥିବା ଜମିର ବଂଶାନୁକ୍ରମକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରରେ ଦେଖାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ତୁରନ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଉତ୍ସ ହେଉଛି ଭଡ଼ା, ଯାହା ପରିଶୋଧ ହୋଇନଥିବା ଦୁର୍ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛି । ଏବଂ ଭଡ଼ା ସଂଜ୍ଞାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଜମି ନୁହେଁ ।"

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଶ୍ରୀମତୀ ବାଚା ଏଫ୍. ଗୁଜଦାର, ବମ୍ବେ* ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ, ବମ୍ବେ ([2])* ମାମଲାରେ ନିମ୍ନମତେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ :

" ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଆୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, କୃଷି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଜମି ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ରାଜସ୍ୱକୁ ସୂଚିତ କରିବା ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏହାକୁ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିସ୍ତାର କରିବା ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ସେହି ରାଜସ୍ୱ କିମ୍ବା ଏହାର କିଛି ଅଂଶ ଲାଭାଂଶ ବଣ୍ଟନ ମାଧ୍ୟମରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ହାତ ବଦଳାଇଥାଏ । ”

ମହାରାଜାଧିରାଜ ସାର୍ କାମେଶ୍ୱର ସିଂହ ବନାମ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ([1])* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାନ ପରୀକ୍ଷଣ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆୟ,

([1]) 16 I. T. R. 325
([2]) 27 I. T. R. 1

କୃଷି ଆୟ କି ନୁହେଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁନର୍ବାର ଅଧିକାରର ଉତ୍ସକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଶାହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ :

" ନ୍ୟାସ ବିଷୟ ହୋଇଥିବା ଜମି ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ଲାଭପ୍ରଦ ସ୍ୱାର୍ଥ ନାହିଁ : କିମ୍ବା ନ୍ୟାସ ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କୁ ସେହି ଆୟରେ କୌଣସି ଲାଭପ୍ରଦ ସ୍ୱାର୍ଥ ବଦଳରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଆୟ କିମ୍ବା ଏହାର ଏକ ଅଂଶକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ନିଜ ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ କରିବାର ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଅଧିକାରର ଉତ୍ସ ଯେଉଁଥିରେ ନ୍ୟାସର ସମୁଦାୟ ଆୟର ଏକ ଅଂଶ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିନିଯୋଗ କରାଯିବ କାରଣ ତାଙ୍କ ପାରିଶ୍ରମିକ କୃଷି ଜମିର ଭଡ଼ା କିମ୍ବା ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକୃତ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାସର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପାରିଶ୍ରମିକ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦଲିଲରେ ଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିଶ୍ରମିକ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ନ୍ୟାସର ଆୟ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମିର ଭଡା କିମ୍ବା ରାଜସ୍ୱ ହିସାବରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନାହିଁ ; ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା ପାରିଶ୍ରମିକ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଆୟର ପ୍ରକୃତି ପୁନର୍ବାର ନ୍ୟାସୀ ହିସାବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ପାରିଶ୍ରମିକର ପ୍ରକୃତି ସଦୃଶ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଆୟର ଉତ୍ସ ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ଉଭୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାସର ଆୟର ଏକ ଅଂଶକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ପାରିଶ୍ରମିକ ଭାବେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ, ଏବଂ ତାହା ହେଉଛି, ପାରିଶ୍ରମିକର ଗଣନା ଆୟର ଏକ ପ୍ରତିଶତ ଭାବେ କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯାହାର ଏକ ବୃହତ ଅଂଶକୁ କୃଷି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ଜମିଗୁଡ଼ିକରୁ ଅଣା ଯାଇଥାଏ । ଯେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଆୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଆଇନଗତ କିମ୍ବା ଲାଭଦାୟକ ଭାବରେ ଏକ ସତ୍ତ୍ୱ ଅଧୀନରେ କୃଷି ଜମିର ଭଡ଼ା କିମ୍ବା ରାଜସ୍ୱ ଭାବରେ ପାରିଶ୍ରମିକ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଏହା ଧାରା 4 (3) (viii) ଅନୁଯାୟୀ କର ମୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ”

ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଷଦର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଉପରୋକ୍ତରେ ଉଦ୍ଧୃତ ରାୟରୁ ଅନୁସରଣ କରେ ଯେ ଯଦି ଏହି ମାମଲାରେ ଏହା ଧରି ନିଆଯାଏ ଯେ ଭତ୍ତା କିମ୍ବା ଅବସର ଭତ୍ତାର ଉତ୍ସ ହେଉଛି 1837 ରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ତେବେ ଆୟକୁ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (1) (a) ରେ ସଂଜ୍ଞାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଜମି ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆୟ ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଇ ପାରିବ

(1) 41 I. T. R. 169

ନାହିଁ । ଆମକୁ ଲାଗୁଛି ଯେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆୟର ଉତ୍ସ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ 1837 ରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହା ଆଇନରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଆୟ ନୁହେଁ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏହି ଆଧାରରେ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେ ଏଠାରେ ଭତ୍ତା ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଯଦି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ ଭତ୍ତା ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଆୟର ଉତ୍ସ ତଥାପି ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହିଁ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଜମି ନୁହେଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯାହା ଏହି ମାମଲାରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ତାହା ହେଉଛି ଭତ୍ତା କରଯୁକ୍ତ ଆୟ କି ନୁହେଁ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ଏହା ପୁଞ୍ଜି ଗ୍ରହଣ ଅଟେ । ସେ କହନ୍ତି ଯେ ଯଦି କରଦାତାଙ୍କ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷମାନେ ବିବାଦୀୟ ଜମିକୁ ତାଙ୍କ ମାଲିକାନାର ସମର୍ପଣ ନିମିତ୍ତ ଜମି କ୍ଷତିପୂରଣ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତେ , ଯାହା ଏକ ବୃହତ ପୁଞ୍ଜି ହୋଇଥାନ୍ତା ଏବଂ ଯାହା କରଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥାନ୍ତା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଭତ୍ତା ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ଜମିର ମାଲିକାନାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ହେତୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ସଦୃଶ ଥିଲା । ସେ କହିଲେ ଯେ ଆମେ ଆୟର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ, ଏହାର ସାମୟିକତା ଉପରେ ନୁହେଁ । *ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ରାଜସ୍ୱ ଆୟୁକ୍ତ* ବନାମ *ୱେସଲିଆନ ଏବଂ ଜେନେରାଲ ଆସ୍ୟୁରାନ୍ସ ସୋସାଇଟି ([1])* ମାମଲାରେ ଭିସ୍କାଉଣ୍ଟ ସାଇମନଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟରୁ ସେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଂଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କଲେ ;

> " ଦୁଇଟି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବା ଉତ୍ତମ ହୋଇପାରେ, ଯାହା ଆୟକର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନର ପ୍ରୟୋଗରେ ଉତ୍ତମ ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ପ୍ରଥମତଃ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି କାରବାରକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ନାମ, ତାହାର ପ୍ରକୃତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଯଦି ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବାର୍ଷିକୀ, ତେବେ ଦେୟକୁ ଋଣ ବୋଲି କହିବାରେ କରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ମତେ ସହାୟକ ହେବ ନାହିଁ, କାରଣ କୌଣସି ଜିନିଷକୁ ପୁଞ୍ଜି ଦେୟ କହିବା ବ୍ୟତୀତ, ଯଦି ଏହା ଏହାର ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱଭାବ, ତେବେ ଏହାକୁ ଆୟ ଦେୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ସର୍ବଦା ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଦେୟର ପ୍ରକୃତ ଚରିତ୍ର କଣ, କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷମାନେ ଏହାକୁ କଣ କୁହନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ ।

ସେ ତେଣୁ ଆମକୁ କହିଲେ ଯେ ଜୁଲାଇ 7, 1837 ତାରିଖ ର ଚିଠିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଥିବା 'ଅବସର ଭତ୍ତା' ଶବ୍ଦକୁ ଧ୍ୟାନ ଦିଆ ନଯାଉ ଏବଂ ଦେୟର ପ୍ରକୃତ ଚରିତ୍ରକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଉ ।

([1]) 30 T. C. 11

ଭିସ୍କାଉଣ୍ଟ ସାଇମନଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ । ଲର୍ଡ ସାଇମନ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଯେ :

" ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଏକ କାରବାର, ଯାହାର ସଂରଚନା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାରର ଯାହା କରକୁ ଏଡାଇ ଦେଇ ପାରେ ତାହା ଏହି ଆଧାରରେ କର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କାରଣ ସେହି ସମାନ ଫଳାଫଳ ଅନ୍ୟ ଏକ କାରବାର ଦ୍ୱାରା ଅଣାଯାଇପାରିବ, ଯାହା କର ଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ଯେପରି ମାଷ୍ଟର ଅଫ୍ ଦ ରୋଲ୍ସ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ କହିଛନ୍ତି : 'ଆୟକର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା କରିବା ସମୟରେ ଏହା ବାରମ୍ବାର ଘଟିଥାଏ ଯେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆର୍ଥିକ ଫଳାଫଳ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଅତିକମରେ ଦୁଇଟି ପଦ୍ଧତି ରହିଛି । ଯଦି ସେହି ପଦ୍ଧତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦି ଅନ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଏ, ତେବେ କର ଦେବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ । . . . .

ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ମୋଟ ଫଳାଫଳ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠିକ୍ ସମାନ, କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ହାସଲ କରିବାର ଗୋଟିଏ ପଦ୍ଧତି ହେଉଛି ଯେ ତାହାକୁ କର ଯୋଗ୍ୟ କରିବା ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ କି ଅନ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ଏପରି କରେ ନାହିଁ । ଅତୀତରେ ଏପରି ଅନେକ ମାମଲା ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ କାରବାରର ସାରମର୍ମ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ବିଷୟକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଛି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ଦସ୍ତାବିଜକୁ କର ଯୋଗ୍ୟ କରିବା ନିମିତ୍ତ ବିଚାର କରି ପାରିବେ । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ଯେ, ଦସ୍ତାବିଜ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ସାରମର୍ମର ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମତବାଦ, ଶେଷରେ *ଡିକ୍ ଅଫ୍ ୱେଷ୍ଟମିନିଷ୍ଟର* ବନାମ *ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ରାଜସ୍ୱ ଆୟୁକ୍ତ (*[1] *)* ମାମଲାରେ ହାଉସ ଅଫ୍ ଲର୍ଡସଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଅକାମି ହୋଇଥିଲା ।

ଆମକୁ ଲାଗୁଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଭୂ ସମ୍ପତ୍ତି ମାଲିକ, ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ବାର୍ଷିକୀ ପାଇଁ ଏକ ପୁଞ୍ଜି ସମ୍ପତ୍ତିର ବିନିମୟ କରନ୍ତି, ଏହା ସାଧାରଣତଃ ତାଙ୍କର କର ଯୋଗ୍ୟ ଆୟ ହେବ । ସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ହେବ ଯଦି ସେ କିସ୍ତିରେ ଦେୟ ହେବାକୁ ଥିବା ପୁଞ୍ଜି ରାଶି ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଭୂ-ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବିନିମୟ କରନ୍ତି ।ଯେତେବେଳେ କିସ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ, ତାହା କର ଯୋଗ୍ୟ ଆୟ ହେବ ନାହିଁ ।

([1]) 19 T.C 490.

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ, *ପେରିନ* ବନାମ *ଡିକସନ* ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଯୁକ୍ତି କଲେ ଯେ ଏକ ବାର୍ଷିକୀ ସର୍ବଦା ଆୟ ଭାବରେ କର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା ସତ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଏହି ମାମଲାରେ ଏପରି କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇନାହିଁ ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଭଡ଼ା ପ୍ରକୃତରେ 1837 ମସିହାରେ କରଦାତାଙ୍କ ପୂର୍ବସୂରୀଙ୍କ ବିବାଦୀୟ ସତ୍ତ୍ୱର ମୂଲ୍ୟ ନିମିତ୍ତ କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ ଆକାରରେ ଥିଲା ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆମେ ଧରି ନେଲୁ ଯେ ଭଡ଼ା ହେଉଛି ରାଜସ୍ୱ ଆୟ ଏବଂ କୃଷି ଆୟ ଭାବେ କରମୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।ତେଣୁ, ଆମେ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କଲୁ ଏବଂ ସକରାତ୍ମକ ଭାବରେ ସୂଚିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଲୁ । ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କର ଖର୍ଚ୍ଚ ଏଠାରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପାଇବେ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ତୁଷାର କାନ୍ତ ଗୋଛି
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।